

- Versnippering is een probleem in veel organisaties. Geestelijk verzorgers zijn vaak een spin in het web. Verwoord wat je ziet en wat je kunt bijdragen aan uitdagingen of problemen waar de organisatie voor staat.
- Medici kunnen van geestelijk verzorgers leren hoe ze anders kunnen communiceren, hoe ze een heilzaam gesprek voeren. Biedt dat aan en heb het lef om met de artsen te gaan praten.
- Besef met wie je een gesprek voert. De raad van bestuur gebruikt een andere taal en is soms wat regentesker dan andere mensen in een organisatie. Zoek bij Motivation² welke leefstijl een groep heeft en hoe je daarbij kan aansluiten.

Samenvattend

Geestelijk verzorgers kunnen juist in deze tijd van toenemende regeldruk en medicalisering van grote waarde zijn, omdat zij een belangrijke aanvullende dienst verlenen. Wel is het naar mijn idee nodig dat ze meer als ondernemer in het werk gaan staan. Dit betekent: een actieve houding, zoeken naar kansen en niet bang zijn te laten zien waar je voor staat. Gebruik daarbij taal die aansluit bij de verschillende belanghebbenden

in de organisatie, zodat je transparant bent en mensen ervaren dat jij er voor hen bent.

Anne Stael is adviseur op het gebied van zingeving en zakelijkheid. Ze adviseert en traint onder andere (vrijgevestigde) geestelijk verzorgers. Ze werkt graag samen met een verhalenverteller of een organisatieopsteller. Voor meer informatie over haar werk: www.zienwatonzichtbaar.nl, of neem contact op via info@annestael.nl.

Noten

- 1 Wat is een organisatieopstelling? Organisaties worden als een systeem van samenhangende onderdelen beschouwd. Bij een organisatieopstelling wordt een ruimtelijke voorstelling van de organisatie gemaakt, waardoor zichtbaar wordt waar de problemen in de organisatie optreden en waar ze hun oorsprong vinden. Door naar het gehele systeem te kijken, wordt vaak zonder woorden of interpretatie voor iedereen in één oogopslag zichtbaar waar de spanningen en verstoorde verhoudingen binnen de organisatie vandaan komen.
- 2 Op www.motivaction.nl/mentality worden de verschillende belevingswerelden van Nederlanders in kaart gebracht. Hierdoor krijgt je meer inzicht in wat de doelgroepen beweegt, hoe trends ontstaan en in welke bredere context de mensen opereren.

Aderlaten

Hugo van der Wedden

Het afnemen van een bloedkweek is een medisch ritueel dat ik met liefde aanschouw. Meestal gaat het zo: de patiënt voelt zich plots niet lekker, ziet bleek en heeft het koud. Niet zelden ligt hij rillend en klappertandend in zijn bed. De thermometer geeft flinke koorts aan, ruim boven 38.5° Celsius. Een extra deken is nodig. De patiënt vraagt zich natuurlijk ongerust af waar de koorts vandaan komt. 'Hoezo ben ik plots zo ziek?' Gelukkig komt al snel de dokter naast het bed zitten. Ze ordent haar benodigdheden, plaatst secuur een naald in de elleboogplooï en vult geconcentreerd twee flesjes met bloed.

De schoonheid van het ritueel schuilt deels in de tegenstelling. Een bloedkweek is een langetermijninvestering. De gevulde flesjes gaan in een oventje om de groei van mogelijke bacteriën in het bloed te bevorderen. Wellicht dat een dag of vier later een 'verwekker' bekend is, een verklaring voor de koorts. Op het moment zelf heeft de patiënt evenwel niets aan de handeling. Toch lijkt er een therapeutische werking van uit te gaan. De kalme aanwezigheid van de arts in haar smetteloze witte jas, de kundige uitvoering van het ritueel: als sneeuw voor de zon verdwijnt de onrust bij de patiënt. Hij waant zich onder behandeling, terwijl slechts sprake is van diagnostiek. Je zou het een placebo-effect kunnen noemen.

Nog mooier dan de tegenstelling vind ik het tijdloze karakter van de handeling. Wie het afnemen van een bloedkweek aanschouwt, staat midden in de geschiedenis. Al duizenden jaren nemen mensen bloed uit de elleboogplooï. Betekenissen zijn gekomen, betekenissen zijn gegaan, het ritueel van de bloedafname is gebleven. De Azteken en Egyptenaren begonnen ermee. Het genomen bloed was een offer van de zieke aan de goden. Binnen de humorale pathologie van Hippocrates en Galenus kreeg ziekte de betekenis van een balansverstoring tussen bloed, slijm en gal. Het aftappen van bloed uit zou leiden tot herstel van de balans. De aderlating werd daarom een buitengewoon populaire medische handeling in Europa. Eind achttiende, begin negentiende eeuw raakte het ritueel evenwel in diskrediet toen uit vergelijkend onderzoek bleek dat de handeling eerder kwaad dan goed doet.

De vraag waarom de aderlating zo lang populair is gebleven ondanks het evident schadelijke karakter is lastig te beantwoorden. Het ritueel had diepe wortels in de Europese cultuur, natuurlijk, maar het ligt voor hand in dit verband ook naar het placebo-effect te kijken. Zoals het afnemen van een bloedkweek patiënten vandaag de dag het gevoel geeft in goede handen te zijn, met alle geruststelling van dien, zo zal de aderlating eenzelfde werking hebben gehad. Een gecontroleerde uitvoering van het ritueel suggereert nu eenmaal controle over de ziekte. Wat dat betreft is er waarschijnlijk niet veel veranderd.